

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

Lita Berkhout met pensioen

Geplaatst op 18 december 2020

“VOOR JE HET WEET, IS HET 45 JAAR LATER”

Op 31 december gaat Lita Berkhout, bestuurder bij zorgorganisatie ActiVite, met pensioen. Hoe kijkt zij terug op 4,5 decennia in de zorg, waarvan 28 jaar bij (rechtsvoorgangers van) ActiVite? En hoe kijkt ze naar de opbrengsten van Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs® (RVWO) tot op heden?

Hoe kijk je terug op jouw lange loopbaan in de zorgsector?

“De tijd is omgevlogen! Ik heb ooit bewust voor de zorg gekozen, maar het was geen doel op zich of vooropgezet plan om mijn hele leven in deze sector te blijven. Ik deed gewoon elke keer dingen die ik leuk vond. Werk voelde nooit als moeten. En ik heb altijd de kans gehad om daarnaast te studeren. Voor je het dan weet, is het 45 jaar later.

Ergens vind ik het ook heel jammer om te vertrekken. Je gaat toch een leuke organisatie met leuke mensen missen. En het is nu ook zo’n boeiende tijd. Als zo meteen hopelijk Covid wat geluwd is, breekt er een nieuwe transitieperiode aan. De zorg moet veranderen; het kan niet meer gaan zoals het altijd ging. Dan heb je het over ‘zinnige zorg’, de juiste zorg op de juiste plek. Welke zorg willen de bewoner of klant en zijn naasten graag van ons ontvangen? Soms had ik nog wel tien jaar jonger willen zijn om aan die veranderingen te kunnen bijdragen. Aan de andere kant: mijn man is al een paar jaar met pensioen. Dan komt er een moment dat je denkt: goh, er is nog zoveel meer. Daar ga ik nu aandacht aan besteden.”

In de tijd dat jij deel uitmaakte van de zorg is er veel veranderd in het zorglandschap. Zijn er ook dingen waarvan je denkt: dat had niet moeten veranderen?

“Wat ik geen goede zet vond, is de invoering van het drieluik WMO-WLZ-Zorgverzekeringswet. Het is heel bureaucratisch. Terwijl: je hebt maar één burger, klant, bewoner. Die heeft niks met al die verschillende

regimes. Het is ook een belemmering voor integrale zorg. Ook de periode met het indicatieorgaan is geen goede zet geweest.

Projecten in de zorg stagneren soms, omdat iets wat betaald moet worden uit de WMO misschien wel ten gunste komt van de WLZ. Dat maakt het lastig. Het mooie is dat soms zaken ook weer ten goede keren; ook het zorgkantoor Zorg en Zekerheid draait mee en streeft nu een meer integrale benadering na.”

Wat heb je in het verpleegkundige en verzorgende domein zien veranderen in die 45 jaar?

“Veel positieve dingen, hoor! Toen ik begon, mocht de wijkverpleegkundige zelf indiceren. Je kwam in een gezin, keek rond, stelde zelf indicaties, besloot welke interventies noodzakelijk waren en maakte jezelf uiteindelijk overbodig. Toen kreeg je een periode waarin het Centraal Indicatieorgaan de indicaties stelde. Daar moeten we het maar niet al te lang over hebben, want het was een heel slecht besluit dat de professional handvatten werden ontnomen om haar werk goed te kunnen uitoefenen. Bovendien was het bureaucratisch en kostte het veel geld. Gelukkig is men daarvan teruggekomen.

Verder vind ik het mooi dat we tegenwoordig inzien dat niet de medisch-technische handelingen bepalen of de zorg goed is. Het gaat veel meer om aandacht, communicatie, acceptatie. Welzijn is belangrijk, net als de eigen regie van de mens met een zorgvraag en het betrekken van de naasten. Dat leitmotiv zit ook heel duidelijk in RVWO. Aankomende zorgprofessionals leren dat het welbevinden van mensen met een zorgvraag voorop staat.”

Je bent er een warm pleitbezorger van dat mensen doorleren. Welke gedachte zit daarachter?

“Als je blijft investeren in jezelf, word je daar rijker van. Daarmee zeg ik niet dat iedereen altijd moet doorleren. Wel dat je een keuze hebt. Waar een wil is, is een weg. Ook als je bijvoorbeeld een paar kinderen hebt, kun je doorstuderen. Bij ActiVite willen we dat graag faciliteren. Recent hebben ruim 25 medewerkers de overstap kunnen maken naar het hbo-onderwijs.”

Je hebt goed zicht op de zorgzwaarte. Zie je dat deze vraagt om hbo-opgeleide mensen?

“Ja. We hebben het hele palet aan zorgverleners nodig; medewerkers van verschillende niveaus zijn allemaal even belangrijk. Maar je ziet dat verpleegkundigen dankzij hun studie beter zijn in het methodische en klinisch redeneren. Je hebt als hbo-verpleegkundige de bagage om een zorgvraag goed te kunnen inschatten en je beschikt over een ander palet aan interventies die je kunt inzetten.”

De rol van naasten van zorgvragers is ook steeds belangrijker geworden. Hoe kijk je daarnaar?

“Alles wat je in de maatschappij ziet, zie je in het klein ook in je organisatie. Dit vraagt om goede communicatie met naasten, die inderdaad een steeds grotere rol krijgen. Hoe ga je op een goede manier om met familieleden? Eigenlijk moet je alle medewerkers daar tegenwoordig ook in opleiden. Het is goed om te zien dat RVWO hierin voorziet.”

Sinds 2018 ben je gestart met RVWO, samen met zorgorganisaties DSV|verzorgd leven en Topaz. Hoe kijk je daarop terug?

“Alleen maar plezierig, leuk en leerzaam! Het was fijn om met gelijkgestemden op te trekken, ook al zijn de onderlinge verschillen best groot. Het overleg met de stuurgroep was altijd inhoudelijk; dat sprak me aan. Het ging echt over zaken die ertoe doen.”

We staan aan de vooravond van een jaar borging van RVWO. Ben je tevreden over wat er tot nu toe bereikt is?

“Grosso modo zeker. Het was soms drie stappen vooruit en twee terug, maar ik denk toch dat we goed bezig zijn. We moeten zeker doorgaan! Ik geloof dat dit de toekomst is: de mens met een zorgvraag – en zijn naasten – kennen en aansluiten bij hoe hij zijn leven wil invullen.

Nu, na drie jaar en met de transitiemiddelen die we als zorgorganisaties hebben gekregen, is het onze plicht om het breder te gaan trekken en de kennis en kunde aan collega's over te geven. Waarbij het belangrijk is dat je de hele organisatie meeneemt in het gedachtegoed. Intrinsieke motivatie is belangrijk, want RVWO is geen kunstje dat je zomaar leert.”

Interview: Mieke Hollander. Tekst: Femke van den Berg. Beeld: ActiVite.

OVER RVWO

[Radicale Vernieuwing Waarde-Vol Onderwijs®](#) vernieuwt het zorgonderwijs, zodat de zorg en ondersteuning duurzaam kunnen aansluiten bij de waarde(n) van mensen met een zorgvraag en hun naasten én zorgprofessionals hun werk met plezier doen. (Meer informatie over RVWO lees je in de [RVWO-nieuwsbrief](#)).

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Vernieuwing onderwijs](#), [Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs®](#)

Trefwoorden: [ActiVite](#), [Bestuurders](#), [Onderwijs](#), [Waarde-vol onderwijs Leiden](#)